Lietas Nr. C20222516
Lietas arhīva Nr. C-0419-17/5

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Liepājā 2017. gada 16.februārī

Liepājas tiesa šādā sastāvā
tiesnese Inta Pūce
tiesas sēžu sekretāre Inese Bruže
piedaloties prasītājas pilnvarotajai pārstāvei /pers. A/ un atbildētājai /pers. B/
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu Nacionālā veselības dienesta maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

Liepājas tiesā 2016.gada 4.augustā prasītājas pilnvarotā pārstāve cēlusi maza apmēra prasību pret atbildētāju par parāda 324,59 EUR piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka saskaņā ar Pacientu tiesību likumā noteikto deleģējumu ar 2013. gada 25. oktobri darbojas Ārstniecības riska fonds, kura līdzekļu administrētājs ir Nacionālais veselības dienests (prasītājs). Minētā likuma 17.panta trešā daļa paredz, ka ārstniecības riska maksājumu katru gadu veic ārstniecības iestādes. Ārstniecības riska maksājuma apmēru un maksāšanas kārtību nosaka Ministru kabinets - 2013. gada 5. novembra noteikumi Nr.1268 "Ārstniecības riska fonda darbības noteikumi" (turpmāk - Noteikumi). To 20.punkts noteic, ka ārstniecības iestāde maksājumus Ārstniecības riska fondā veic reizi ceturksnī vienas ceturtdaļas apmērā no gada riska maksājuma summas, rēķinā norādītajā termiņā ieskaitot attiecīgo summu prasītājam Valsts kasē atvērtajā attiecīgās pamatbudžeta apakšprogrammas izdevumu kontā. Riska maksājumu var samaksāt arī avansa veidā. Saskaņā ar Noteikumu 18.punktu prasītājs aprēķina gada riska maksājuma apmēru par ārstniecības iestādē strādājošām ārstniecības personām un reizi gadā (līdz kārtējā gada 31.martam nosūta ārstniecības iestādei attiecīgu rēķinu. Noteikumu 23.punkts paredz, ka (redakcija, kas bija spēkā līdz 2016. gada 22. janvārim) aprēķinot ārstniecības iestādei ārstniecības gada riska maksājuma apmēru, Dienests, sagatavojot rēķinu, ņem vērā ārstniecības personu dalījumu riska grupās atbilstoši šo noteikumu 3.pielikumam, kā arī ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrā pieejamo informāciju par ārstniecības personu darba vietu (pamatdarbs, blakusdarbs) skaitu uz iepriekšējā gada l. novembri. Prasītājs 2013. gada 16. decembri ar vēstuli Nr.05.3-04.1-22/11024 nosūtīja /pers. B/ ārsta praksei ginekoloģijā, dzemdniecībā rēķinu Nr.RF-3447 un aprēķina pamatojumu par ārstniecības riska gada maksājuma apmēru par 2013. gadu. Rēķins nav samaksāts, atbildētājas parāds par ārstniecības riska maksājumu 2013. gadā ir 26,92 EUR (18.92LVL). Prasītājs 2014. gada 27. martā ar vēstuli Nr.05.3/4.1-11/2790 nosūtīja ārsta praksei rēķinu Nr.RF-2014/3471 par ārstniecības riska gada maksājuma apmēru par 2014. gadu un aprēķina pamatojumu, kā arī 2015. gada 9. martā vēstuli Nr.05.3/4.l-7/2400 ar rēķinu Nr.RF-2015/3723 par ārstniecības riska gada maksājuma apmēru par 2015. gadu un aprēķina pamatojumu. Atbildētāja maksājumus nav veikusi. Līdz ar to nesamaksātā summa par 2014.gadu un 2015. gadu ir attiecīgi 149,56 EUR un 148,11 EUR. Prasītājs ir katru gadu pārbaudījis atbildētājas adresi, prasības periodā tā Ārstniecības
iestāžu reģistrā bija /adrese/. Prasītājs 2016. gada 19. februārī nosūtīja brīdinājuma vēstuli Nr.05.3/5.3-2/2042 atbildētājai, lūdzot mēneša laikā no vēstules saņemšanas veikt nesamaksātos ārstniecības riska maksājumus par 2013., 2014.,2016. gadu 324,59 *euro* apmērā. Atbildētāja sniegusi atbildi, ka viņa nav saņēmusi prasītāja nosūtītos rēķinus, jo prakses vieta esot citā adresē. Atbildētāja nav samaksājusi parādu. Saskaņā ar Noteikumu 21.punktu prasītājam ir tiesības Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā celt prasību, ja ārstniecības iestāde nav veikusi riska maksājumu. Norādīts, ka vēlas uzklausīšanu tiesas sēdē.

Prasība pamatota uz Civilprocesa likuma 26.,43., 127.pantu, Pacientu tiesību likuma 17.panta trešo daļu, Ministru kabineta 2013.gada 5.novembra noteikumiem Nr.1268, Ministru kabineta 2011.gada 1.novembra noteikumiem Nr.850, Ministru kabineta 2005.gada 8.marta noteikumiem Nr.170 un Ministru kabineta 2009.gada 24.februāra noteikumiem Nr.192.

Atbildētāja ir izmantojusi savas procesuālās tiesības un 2016.gada 8.septembrī sniegusi paskaidrojumu. Norāda, ka prasību neatzīst, jo prasītājs nav izpildījis Ministru kabineta noteikumu 18.punktu, ka rēķinus ne tikai izraksta, bet tie ir arī jāpiegādā (lietas 31.,32.lapa). Prasība balstīta uz melīgiem apgalvojumiem. Norādījusi, ka vēlas izmantot mediāciju un nevēlas lietas izskatīšanu tiesas sēdē.

Prasītāja pārstāve 2016.gada 5.septembrī ir informējusi tiesu, ka tā nevēlas izmantot mediāciju (lietas 27.lapa).

Tiesas sēdē prasītāja pilnvarotā pārstāve prasību uzturēja uz norādītajiem pamatiem. Paskaidroja, ka maksājumi Ārstniecības riska fondā atbildētājas ārsta praksei bija veicami no 2013.gada 25.oktobra pamatojoties uz Ministru kabineta 2013.gada 5.novembra noteikumiem Nr.1268. Atbildētāja to nav darījusi. Rēķini atbildētājai nosūtīti parastās pasta vēstulēs uz Ārstniecības iestāžu reģistrā norādīto ārsta prakses adresi /adrese A/. Ierakstītā vēstulē uz atbildētājas deklarēto dzīvesvietu tika nosūtīts brīdinājums par izveidojušos parādu. Prasītājs ir pildījis tam noteiktās funkcijas. Lūdza piedzīt no atbildētājas parādu 324,59 EUR.

Atbildētāja prasību tiesas sēdē neatzina. Norādīja, ka viņa nav saņēmusi prasītāja sūtītos rēķinus. Tie sūtīti uz adresi /adrese A/, kurā prakses vieta nav jau no 2000. gada. Nomas līgums pierāda, ka prakses vieta bija /adrese/. Brīdinājuma vēstuli 2016.gadā ir saņēmusi. Būtu rēķinus samaksājusi, ja tie tiktu nosūtīti uz faktisko prakses vietu. Uzskata, ka prasītājs nav pildījis Ministru kabineta noteikumos noteiktos pienākumus. Atbildētāja zinājusi, ka jāmaksā ārstniecības riska fondā. Lūdz prasību noraidīt.

Motīvu daļa

Novērtējusi pušu sniegtos paskaidrojumus un lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma.

Civilprocesa 10.pants noteic, ka puses savas civilprocesuālās tiesības realizē sacīkstes formā, tas nozīmē, ka paši sniedz tiesai pierādījumus tiem apgalvojumiem, kurus izsaka.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo d a ļkatrai,pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Prasītājs cēlis prasību par riska maksājumu parādu 324,59 EUR apmērā laika periodā no 2013.gada 25.oktobra līdz 2015.gada 31.decembrim, norādot, ka atbildētāja nav veikusi maksājumus Ārstniecības riska fondā.

Pacientu tiesību likuma 17.panta pirmā daļa paredz, ka Ārstniecības riska fonda izveidošanas, uzkrāšanas un administrēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets. Savukārt panta trešajā daļā noteikts, ka ārstniecības riska maksājumu katru gadu veic ārstniecības iestādes. Ārstniecības riska maksājuma apmēru un maksāšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

Saskaņā ar Ārstniecības likuma 1.panta 3. punktu ārstniecības iestādes ir ārstu prakses, valsts un pašvaldību iestādes, saimnieciskās darbības veicēji un komercsabiedrības, kas reģistrētas ārstniecības iestāžu reģistrā, atbilst normatīvajos aktos noteiktajām obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām un nodrošina ārstniecības pakalpojumus.

Civilprocesa likuma 96.pantu piektā daļa paredz, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Lietā nav strīda par to, ka saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 5. novembra noteikumiem Nr.1268 "Ārstniecības riska fonda darbības noteikumi" atbildētājas ārsta praksei bija jāveic maksājumi Ārstniecības riska fondā.

Tiesa konstatē, ka pušu strīdu regulē Ministru kabineta noteikumi.

Ministru kabineta 2005.gada 8.marta noteikumu Nr.170 "Noteikumi par ārstniecības iestāžu reģistru" 3.punkts noteic, ka reģistra pārzinis un turētājs ir Veselības statistikas un medicīnas tehnoloģiju valsts aģentūra (turpmāk – aģentūra). Aģentūra nodrošina reģistra informācijas un tehnisko resursu funkcionalitāti un informācijas apriti. Savukārt Ministru kabineta 2008.gada 5.februāra noteikumu Nr.76 "Veselības inspekcijas nolikums" 3.punkta 3.20.apakšpunkts paredz, ka Veselības inspekcijas funkcijas ir reģistrēt ārstniecības iestādes Ārstniecības iestāžu reģistrā un ārstniecības personas un ārstniecības atbalsta personas Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrā.

Tādējādi secināms, ka prasības periodā Ārstniecības iestāžu reģistrā ārstniecības personas reģistrē Veselības inspekcija.

Kā redzams no lietā esošās Veselības inspekcijas 2016.gada 17.oktobra izziņas (lietas 51.lapa) atbildētāja savu ārsta praksi ginekoloģijā un dzemdniecībā Ārstniecības iestāžu reģistrā līdz 2016.gada 4.martam bija reģistrējusi /adrese/.

Tiesa kritiski vērtē atbildētājas apgalvojumu, ka viņas ārsta prakse no 2008.gada 1.decembra reģistrēta /adrese/, ko pierāda nedzīvojamo telpu nomas līgums Nr.2/08 (lietas 35.-37.lapa) un interneta izdrukā (lietas 34.lapa) redzamā informācija.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2009. gada 24. februāra noteikumu Nr.192 "Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistra izveides, papildināšanas un uzturēšanas kārtība" 36.punktu ārstniecības personai vai ārstniecības atbalsta personai ir pienākums mēneša laikā pēc izmaiņu rašanās reģistrā esošajās ziņās iesniegt Veselības inspekcijai informāciju par izmaiņām un saskaņā ar Ministru kabineta 2005. gada 8. marta noteikumu Nr.170 „Noteikumi par ārstniecības iestāžu reģistru" 15.punktu, ja ir notikušas izmaiņas reģistrā esošajā informācijā, ārstniecības iestādei 10 darbdienu laikā pēc izmaiņu rašanās par to jāinformē Veselības inspekciju (šo noteikumu 1.pielikuma 7.punkts noteic, ka ārstniecības personai ir jāsniedz ziņas par ārstniecības iestādes adresi).

Tātad atbildētājai bija pienākums ziņot Veselības inspekcijai par visām izmaiņām reģistros esošajā informācijā, tajā skaitā par adreses maiņu.

Tiesa konstatē, ka prasības periodā Ārstniecības iestāžu reģistrā atbildētāja savai praksei bija norādījusi adresi - /adrese/.

Civiltiesiskajā strīdā pusēm ir pretējas intereses un viedokļi un katra puse cenšas pārliecināt tiesu par noteiktu tiesisko attiecību un juridiski nozīmīgu faktu esamību vai neesamību. To var panākt ar pierādījumiem un pierādīšanu *(A. Līcis. Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K.Torgāna redakcijā, Rīga, Tiesu nama aģentūra, 2003, 62.lpp).*

Tiesas ieskatā atbildētājas paustais viedoklis, ka prasītājs nav nosūtījis viņai rēķinus par veicamajiem maksājumiem Ārstniecības riska fondā, neatbilst lietas faktiskajiem apstākļiem, jo prasītājs ir sūtījis rēķinus uz pašas atbildētājas norādīto adresi Ārstniecības iestāžu reģistrā (lietas 44.-50.lapa).

Prasītājs 2016.gada 19.februārī atbildētājai ir nosūtījis brīdinājumu par izveidojušos parādu, lūdzot to mēneša laikā samaksāt (lietas 14.-18.lapa).

Civilprocesa likuma 192.pants noteic, ka tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Tiesa atzīst, ka prasība uzturētajā apmērā par parāda 324,59 EUR piedziņu laika periodā no 2013.gada 25.oktobra līdz 2015.gada 31.decembrim no /pers. B/ ir apmierināma.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda [..] prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus.

Augstākās tiesas Senāts 2013.gada 26.aprīļa spriedumā lietā *Nr. SKC- 1106/2013* norādījis, ka Senāts 2007.gada 14.februāra spriedumā lietā *Nr.SKC-75* un 2009.gada 25.novembra lēmumā lietā *Nr.SPC-111* atzinis, ka Civilprocesa likuma 195.pantam ir imperatīvs raksturs. Tiesai minētās normas izpratnē, apmierinot prasību par naudas summas piedziņu, ir pienākums, neatkarīgi no prasījumā izteiktajiem lūgumiem, noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa paredz, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierināto prasījumu daļai.

Saskaņā ar Civilprocesa 43.panta pirmās daļas 11.punktu prasītājs atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas. Līdz ar to izskatāmajā lietā par labu valstij no atbildētājas piespriežama valsts nodeva 71,14 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 6,98 EUR (lietas 1.lapa).

Ievērojot Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8.,10.,93., 97., 250[27].pantu, tiesa

n o s p r i e d a

apmierināt prasību.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu Nacionālajam veselības dienestam, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, parādu 324,59 EUR (trīs simtus divdesmit četrus *euro* piecdesmit deviņus centus).

Nauda iemaksājama kontā Nr. /konta numurs/, saņēmēja Valsts kase, kods TRELLV22XXX.

Noteikt Nacionālajam veselības dienestam tiesību saņemt likumiskos sešus procentus gadā no neatmaksātā parāda līdz tiesas sprieduma pilnīgai izpildei (izsoles noslēguma dienai), bet ne vairāk kā 324,59 EUR.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 6,98 EUR (sešus *euro*

deviņdesmit astoņus centus) un valsts nodevu 71,14 EUR (septiņdesmit vienu *euro* četrpadsmit centus).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami:

Saņēmējs: Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr.90001672316, konta Nr. LV51TREL2190458019000, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22.

Valsts nodeva iemaksājama:

Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konta Nr. /konta numurs/, saņēmēja banka: Valsts kase BIC kods TRELLV22.

Noteikt atbildētājai minēto maksājumu labprātīgas nomaksas termiņu -10 (desmit) dienas pēc sprieduma spēkā stāšanās. Izskaidrojot, ka pierādījumi par tiesas izdevumu samaksu valsts labā jāiesniedz/jāatsūta Liepājas tiesas kancelejā Republikas ielā 14, Liepājā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no tā pasludināšanas Kurzemes apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Liepājas tiesā, ievērojot Civilprocesa likuma 442.^{2} pantu.

Tiesnese I.Pūce